

ДАВИДІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА ОБ'ЄДНАНОЇ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ПУСТОМИТІВСЬКОГО РАЙОНУ
ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення виконавчого комітету
Давидівської сільської ради ОТГ
Від «31» серпня 2018 р. №163

ПРАВИЛА

**приймання стічних вод до системи централізованого
водовідведення Давидівської сільської ради ОТГ**

ПРАВИЛА приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення

I. Загальні положення

1. Ці Правила розроблено з метою:

захисту здоров'я персоналу систем збирання, відведення стічних вод та очисних споруд;
запобігання псуванню обладнання систем водовідведення, очисних і суміжних з ними підприємств;
гарантування безперебійної в межах регламентних норм роботи споруд очищення стічних вод та обробки осадів;

гарантування, що скиди стічних вод з очисних споруд не спричинять згубного впливу на навколишнє середовище;

гарантування, що осад може бути утилізований у безпечний і прийнятний для навколишнього середовища спосіб.

2. Ці Правила поширюються на КП «Давидівське», КП «Пасічани» та КП «Давидівводоканал» (далі - виробники), на юридичних осіб незалежно від форм власності та відомчої належності, фізичних осіб - підприємців, фізичних осіб, які провадять незалежну професійну діяльність і взяті на облік як самозайняті особи у контролюючих органах згідно з Податковим кодексом України, які скидають стічні води до систем централізованого водовідведення або безпосередньо у каналізаційні очисні споруди (далі - споживачі).

3. Терміни, використані у цих Правилах, вживаються в таких значеннях:

арбітражна проба - частина контрольної проби, аналіз якої здійснюється за рахунок споживача за його незгоди з результатами аналізу контрольної проби, яку провів виробник;

виробник - суб'єкт господарювання, який надає послуги з централізованого водовідведення (відведення та/або. очищення стічних вод);

вимоги до скиду стічних вод - вимоги щодо режиму, кількісного та якісного складу стічних вод, які споживач скидає до системи централізованого водовідведення населеного пункту, склад і зміст, порядок надання яких визначено цими Правилами та місцевими правилами приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення населеного пункту (далі - місцеві правила приймання);

головний каналізаційний колектор - трубопровід, до якого надходять стічні води від збірних колекторів і районних насосних станцій;

договір - договір про надання послуг з питного водопостачання та/або водовідведення;

ДК - допустима концентрація забруднюючої речовини, г/м³;

залповий скид до системи централізованого водовідведення - скид стічних вод з концентраціями забруднюючих речовин, що перевищують більш як у 20 разів допустимі величини показників, визначені в місцевих правилах приймання, та/або з перевищенням обсягів стічних вод, визначених для конкретного споживача;

зливальна станція (пункт) - спеціальне обладнання (стаціонарне чи пересувне) для прийому стічних вод, що вивозяться асенізаційним транспортом, до системи централізованого водовідведення стічних вод;

збірний колектор - трубопровід для приймання стічних вод з окремих каналізаційних випусків та транспортування їх у головний каналізаційний колектор;

каналізаційний випуск споживача - трубопровід для відведення стічних вод від будинків, — споруд, приміщень та з території споживача в каналізаційну мережу;

каналізаційний колектор - трубопровід зовнішньої каналізаційної мережі для збирання й відведення стічних вод;

каналізаційна мережа - система трубопроводів, каналів та/або лотків і споруд на них для збирання й відведення стічних вод;

каналізаційні очисні споруди (КОС) - комплекс споруд для очищення стічних вод перед їх скиданням до водних об'єктів;

контрольний колодязь - колодязь на каналізаційному випуску споживача безпосередньо перед приєднанням до каналізаційного колектора виробника або в іншому місці за погодженням із виробником з вільним доступом виробника до такого колодязя;

контрольна проба - проба стічних вод споживача (субспоживача), відібрана виробником з контрольного колодязя з метою визначення складу стічних вод, що відводяться до системи централізованого водовідведення виробника;

локальна каналізаційна мережа - система трубопроводів, каналів та/або лотків і споруд на них для збирання й відведення стічних вод з території споживача;

локальні очисні споруди - споруди або пристрої для очищення стічних вод окремого споживача відповідно до вимог цих Правил та/або місцевих правил приймання;

об'єкт споживача - окремо розташована територія споживача з відокремленими системами водопостачання і водовідведення;

субспоживач - суб'єкт господарювання, що скидає стічні води до системи централізованого водовідведення через мережі споживача за погодженням зі споживачем і виробником на підставі договору зі споживачем та виробником;

стічна вода - вода, що утворилася в процесі господарсько-побутової і виробничої діяльності (крім шахтної, кар'єрної і дренажної води), а також відведена із забудованої території, на якій вона утворилася внаслідок атмосферних опадів;

стічна вода технологічного походження - стічна вода, що утворилася в процесі виготовлення продукції та/або надання послуг.

Інші терміни, що використовуються у цих Правилах, вживаються у значеннях, наведених у Водному кодексі України, Законі України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» та Правилах користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затверджених наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27 червня 2008 року № 190, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 07 жовтня 2008 року за № 936/15627 (далі - Правила користування).

4. На підставі цих Правил виробник розробляє місцеві Правила приймання, в яких враховують місцеві особливості приймання та очищення стічних вод, а також визначають ДК забруднюючих речовин, що можуть скидати до системи централізованого водовідведення.

Місцеві правила приймання затверджуються органами місцевого самоврядування та є обов'язковими для виробників та споживачів.

5. Виробники встановлюють кожному конкретному споживачу вимоги до скиду стічних вод до системи централізованого водовідведення на підставі вимог цих Правил, а також місцевих правил приймання.

6. Виробник укладає зі споживачем договір за умови, що каналізаційна мережа та КОС мають резерв пропускнуєї спроможності. Виробник приймає стічні води споживача до системи централізованого водовідведення за умови, що показники якості стічних вод споживача відповідають вимогам цих Правил, місцевих правил приймання та умовам укладеного з виробником договору.

7. Кожен споживач скидає стічні води до системи централізованого водовідведення через окремий випуск з обов'язковим облаштуванням контрольного колодязя, розташованого у місці, погодженому з виробником.

Об'єднання випусків стічних вод від кількох споживачів може здійснюватися тільки після контрольного колодязя на каналізаційному випуску кожного споживача.

Скидання стічних вод субспоживачем із використанням каналізаційної мережі споживача не є об'єднанням випусків стічних вод кількох споживачів.

8. Приймання до системи централізованого водовідведення стічних вод, які вивозяться асенізаційним транспортом від споживачів, здійснюється тільки через зливальні станції (пункти)

виробників, у разі їх відсутності місця скиду таких стічних вод визначаються місцевими правилами приймання або у договорі. Умови приймання та сплати за очищення таких стічних вод визначаються місцевими правилами приймання.

9. Приєднання споживачів до систем централізованого водовідведення здійснюється згідно з вимогами пунктів 4.1-4.6 розділу IV Правил користування.

10. Приймання стічних вод споживачів до системи централізованого водовідведення або безпосередньо на каналізаційні очисні споруди здійснюється виключно за договорами.

II. Засади безперебійного функціонування систем централізованого водовідведення під час приймання до них стічних вод споживачів

1. Виробники повинні:

1) забезпечувати приймання, відведення і очищення стічних вод у межах розрахункових проектних показників системи централізованого водовідведення та КОС із дотриманням вимог Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 1999 року № 465;

2) здійснювати обстеження локальних очисних споруд і каналізаційної мережі споживачів, вимагати від споживачів надання інформації та документів щодо зазначених мереж і споруд, які перебувають на балансі споживачів, їх технічного стану, в тому числі документів, що підтверджують проведення відновлення пропускної здатності трубопроводів та колекторів, хімічних реагентів, що використовуються споживачами та спричиняють забруднення у стічних водах (сертифікати, переліки, проекти), вивозу та утилізації осадів стічних вод, вжиття заходів з метою дотримання якості та режиму скидання стічних вод згідно з вимогами цих Правил та місцевих правил приймання, в яких може вимагатися надання інших відомостей та документації, яка не носить дозвільного характеру та стосується скидання стічних вод на об'єктах споживачів;

3) контролювати якість, кількість і режим скидання стічних вод споживачами;

4) вибірково контролювати ефективність роботи локальних очисних споруд та вимагати їх налагодження або реконструкції для дотримання вимог цих Правил та місцевих правил приймання;

5) здійснювати раптовий (не погоджений зі споживачами заздалегідь) відбір контрольних проб. Механізм контролю, зокрема порядок відбору проб встановлюється місцевими правилами приймання;

6) відключати споживачів від системи водовідведення негайно після усного попередження у разі загрози виходу з ладу систем централізованого водовідведення, порушення технологічного режиму роботи КОС та у разі самовільного приєднання споживачем до систем централізованого водовідведення та/або самовільного скидання стічних вод до систем централізованого водовідведення виробника. При цьому за збитки таких споживачів виробник відповідальності не несе. Підключення до систем водовідведення здійснюється після усунення обставин, що спричинили відключення;

7) у разі виявлення порушень споживачами умов скидання стічних вод, вимог цих Правил, місцевих правил приймання та умов укладеного з виробником договору, вимагати їх усунення в установлені виробником строки та вживати заходів впливу, передбачених договором, цими Правилами та місцевими правилами приймання;

8) вимагати від споживачів, об'єкти яких розташовані в житлових будинках та мають стічні води технологічного або побутового походження, забезпечення водовідведення стічних вод об'єкта окремо облаштованим каналізаційним випуском з облаштуванням контрольного колодязя.

2. Споживачі повинні:

1) дотримуватися вимог до скиду стічних вод та установлених кількісних та якісних показників стічних вод на каналізаційних випусках споживачів, вимагати від субспоживачів виконання положень цих Правил та вимог місцевих правил приймання;

2) здійснювати систематичний контроль за кількістю та якістю стічних вод, які скидаються ними до систем централізованого водовідведення, згідно з графіком відбору проб, погодженим із виробником, надавати виробнику інформацію про обсяги та якісний склад стічних вод, які скидають до систем централізованого водовідведення;

3) виконувати на вимогу виробника до визначеного ним строку попереднє очищення забруднених стічних вод на локальних очисних спорудах з обов'язковою утилізацією або вивезенням утворених при цьому осадів, якщо стічні води споживачів не відповідають вимогам цих Правил, місцевих правил приймання та умовам укладеного з виробником договору;

4) у разі зміни у своєму водовідведенні (передача будівель та каналізаційних мереж іншим власникам/користувачам, зміна технологічних процесів або зміна на 30% і більше попередніх обсягів водовідведення, виконання будівельних робіт на території об'єкта (у разі якщо воно впливає чи може вплинути на виконання споживачем вимог до скиду, виданих виробником), приєднання субспоживача тощо) повідомляти виробника у семиденний строк про виникнення таких змін, в установленому порядку отримувати у виробника технічні умови на водопостачання і водовідведення об'єкта та вносити відповідні зміни до договору;

5) укладати новий договір з виробником у разі зміни власника об'єкта;

6) надавати працівникам виробника необхідну інформацію щодо своєї системи водовідведення та вільний доступ до неї, а також допомогу під час відбору проб стічних вод споживачів, вивчення режиму їх скиду, обстеження системи водовідведення та локальних очисних споруд;

7) визначати не менше двох представників, уповноважених представляти споживача під час відбору проб стічних вод, про що у триденний строк повідомляють виробника у письмовій формі та забезпечують присутність уповноваженого представника безпосередньо під час відбору проб стічних вод виробником;

8) брати участь у ліквідації аварій і заміні аварійних каналізаційних мереж власними силами та засобами, а також у відшкодуванні капітальних витрат на відновлення системи централізованого водовідведення виробника у разі погіршення її технічного стану та аварійних руйнувань з вини споживача;

9) перевіряти розрахунки ДК забруднюючих речовин стічних вод, які скидаються ними до систем централізованого водовідведення, виконані виробником, у разі незгоди звертатися щодо їх перегляду.

III. Загальні вимоги до складу та властивостей стічних вод, які скидаються до систем централізованого водовідведення

1. До систем централізованого водовідведення приймаються стічні води споживачів, які не призводять до порушення роботи каналізаційних мереж та очисних споруд, безпеки їх експлуатації та можуть бути очищені на КОС виробників відповідно до вимог Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 1999 року № 465.

2. Стічні води, що приймають до систем централізованого водовідведення, не повинні:

1) містити горючих домішок і розчинених газоподібних речовин, здатних утворювати вибухонебезпечні суміші;

2) містити речовин, які здатні захарашувати труби, колодязі, решітки або відкладатися на їх поверхнях (сміття, ґрунт, абразивні порошки та інші грубодисперсні зависі, гіпс, вапно, пісок, металева та пластмасова стружка, жири, смоли, мазут, пивна дробина, хлібні дріжджі тощо);

3) містити тільки неорганічних речовин або речовин, які не піддаються біологічній деструкції;

4) містити речовин, для яких не встановлено гранично допустимих концентрацій (далі - ГДК) для води водойм або токсичних речовин, що перешкоджають біологічному очищенню стічних вод, а також речовин, для визначення яких не розроблено методів аналітичного контролю;

5) містити небезпечних бактеріальних, вірусних, токсичних та радіоактивних забруднень;

6) містити біологічно жорстких синтетичних поверхнево-активних речовин (далі - СПАР), рівень первинного біологічного розкладу яких становить менше 80%;

7) мати температуру вище 40° С ;

8) мати рН нижче 6,5 або вище 9,0;

9) мати хімічне споживання кисню (далі - ХСК) вище біохімічного споживання кисню за 5 діб (далі - ЕЗСК₅) більше ніж у 2,5 раза;

^v 10) мати БСК, яке перевищує вказане в проекті КОС відповідного населеного пункту;

11) створювати умови для заподіяння шкоди здоров'ю персоналу, що обслуговує системи централізованого водовідведення;

12) унеможливити утилізацію осадів стічних вод із застосуванням методів, безпечних для навколишнього природного середовища;

13) містити забруднюючих речовин з перевищенням допустимих концентрацій, установлених

цими Правилами та місцевими правилами приймання.

3. У разі якщо на об'єктах споживачів здійснюються виробничі процеси, передбачені переліком виробничих процесів, при здійсненні яких споживач повинен мати локальні очисні споруди для попереднього очищення стічних вод перед їх скиданням до системи централізованого водовідведення та очищення стічних вод згідно з додатком 1 до цих Правил, а також при систематичному скиді понаднормативних забруднень, скидання стічних вод до систем централізованого водовідведення без попереднього їх очищення на локальних очисних спорудах не допускається, крім випадку, визначеному у пункті 6 цього розділу та місцевими правилами приймання.

Локальні очисні споруди споживача мають відповідати вимогам технічних умов, виданих виробником відповідно до Правил користування.

4. Забороняється скидати до системи централізованого водовідведення без попереднього знешкодження та знезараження на локальних очисних спорудах з обов'язковою утилізацією або захороненням створених осадів стічної води, що містять забруднюючі речовини, визначені у переліку забруднюючих речовин, що заборонені до скидання до системи централізованого водовідведення згідно з додатком 2 до цих Правил.

5. Якщо кількісні та якісні показники стічних вод споживача значно змінюються протягом доби, а показники концентрації забруднюючих речовин перевищують ДК, споживач повинен встановлювати спеціальні ємності-усереднювачі та пристрої, які забезпечують рівномірний протягом доби скид стічних вод.

6. Коли споживач не може забезпечити виконання вимог цих Правил, у тому числі пункту 3 цього/розділу, або місцевих правил приймання за деякими показниками, він звертається до виробника із заявою та обґрунтуванням приймання понаднормативно забруднених стічних вод із зазначенням їх концентрації та зобов'язується вжити заходів для доведення якості та режиму їх скиду до вимог цих Правил або місцевих правил приймання у строк, зазначений у договорі.

Виробник розглядає подану заяву у п'ятнадцятиденний строк і укладає зі споживачем окремий договір про приймання понаднормативно забруднених стічних вод у разі здатності існуючої на КОС виробника технології очищення стічних вод видалити означені забруднення відповідно до вимог ГДС, встановлених для виробника.

У договорі про приймання понаднормативно забруднених стічних вод визначають тимчасово погоджені концентрації забруднюючих речовин, розмір додаткової оплати за приймання понаднормативно забруднених стоків, який повинен бути в межах 60-80% від оплати, що встановлюється відповідно до розділу II Порядку визначення розміру плати, що справляється за понаднормативні скиди стічних вод до систем централізованого водовідведення, затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 01 грудня 2017 року № 316 (далі - Порядок), та строк виконання заходів для доведення якості та режиму їх скиду згідно з вимогами цих Правил або місцевих правил приймання, який має бути обґрунтованим та не може перевищувати трьох років.

У разі виявлення перевищення фактичної концентрації будь-якого показника над зазначеною в договорі про приймання понаднормативно забруднених стічних вод додаткова оплата послуг водовідведення здійснюється споживачем з коефіцієнтом кратності, який визначається відповідно до Порядку, але замість встановлених ДК для розрахунку застосовуються тимчасово погоджені концентрації, зазначені в договорі про приймання понаднормативно забруднених стічних вод.

7. Стічні води субспоживача є складовою стічних вод споживача.

IV. Визначення ДК забруднюючих речовин у стічних водах споживачів

1. Виробник визначає ДК забруднюючих речовин у стічних водах споживачів як найменшу з чотирьох величин:

1) ДК забруднюючої речовини в каналізаційній мережі (на каналізаційному випуску споживача);

2) ДК забруднюючої речовини в спорудах біологічного очищення (на вході в ці споруди);

3) величини лімітів на скидання забруднюючих речовин, які визначені у дозволі на спеціальне водокористування, виданому виробнику відповідно до статті 49 Водного кодексу України;

4) допустимого вмісту важких металів в осадах стічних вод, що можуть використовуватися як органічні добрива згідно з додатком 3 до цих Правил.

Розрахунок ДК забруднюючих речовин у стічних водах споживачів проводять для кожних КОС виробника або для кожного з каналізаційних колекторів, які відводять стічні води до цих очисних споруд.

2. У разі визначення ДК забруднюючої речовини в стічних водах за ДК у каналізаційній мережі приймають ДК, визначені місцевими правилами приймання, а за їх відсутності - відповідно до вимог до складу та властивостей стічних вод, що скидаються до системи централізованого водовідведення, для безпечного їх відведення та очищення на КОС згідно з додатком 4 до цих Правил.

3. У разі визначення ДК j-ої забруднюючої речовини в стічних водах за ДК у спорудах біологічного очищення розраховують за формулою

$$DK_j^{bo} = \frac{(c_j - c_j^{gp}) \times Q}{\sum_{i=1}^n Qi} + C_j^{gp} \text{ (г/м}^3\text{)},$$

де DK_j^{bo} - ДК j-ої забруднюючої речовини в стічних водах перед спорудами біологічного очищення;

C_j - ДК j-ої забруднюючої речовини в спорудах біологічного очищення, (г/м³)

(приймається за регламентом роботи КОС виробника або з урахуванням допустимих величин показників якості стічних вод та ефективності видалення забруднень на спорудах біологічного очищення згідно із додатком 5 до цих Правил);

- середньодобова витрата стічних вод на вході на КОС (м³/добу);

- середньодобова витрата стічних вод споживачів, які можуть містити це забруднення (м³/добу);

- концентрація Дої забруднюючої речовини в господарсько-побутових стічних водах (г/м³) (приймається за фактичними середніми даними експлуатаційних служб виробника. За відсутності таких даних приймається: для азоту амонійного - 20 (г/м³); заліза загального - 2 (г/м³); жирів - 30 (г/м³); СПАї¹ - 5 (г/м³); хлоридів - додатково 50 (г/м³) до вмісту в джерелі водопостачання; фосфатів - 10 (г/м³); для інших речовин, регламентованих Державними санітарними нормами та Правилами «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» (ДСанПН 2.2.4-171-10), затвердженими наказом Міністерства охорони здоров'я України від 12 травня 2010 року № 400, зареєстрованими у Міністерстві юстиції України 01 липня 2010 року за № 452/17747, - за середньорічним вмістом у водопровідній воді).

4. У разі наявності в стічних водах, які надходять на КОС населеного пункту, кількох забруднюючих речовин першого і другого класів небезпеки, визначених у додатку 5 до цих Правил, що нормуються за санітарно-токсикологічною ознакою, необхідно зменшити ДК кожної з цих речовин у стільки разів, скільки таких речовин надходить зі стічними водами.

5. ДК j-ої забруднюючої речовини за величиною загального ліміту на його скид у водойму (L_{zag} , т/рік) розраховують за формулою

$$DK_j^{zl} = \frac{(L_{zag} - L_{gp}) \times 10^6}{365 \times (1 - K_j) \sum_{i=1}^n Qi} \text{ (г/м}^3\text{)},$$

де DK_j^{zl} - ДК j-ої забруднюючої речовини в стічних водах за величиною загального ліміту на його скид

$$L_{gp} = \frac{365 \times C_j^{gp} \times (1 - K_j)}{10^6} \text{ (т/рік)}$$

частка ліміту, яка припадає на господарсько-побутовий стік населеного пункту;

365 - кількість днів у році;

- середньодобова витрата стічних вод споживачів, які можуть містити це забруднення м³/добу;
- концентрація j-ої забруднюючої речовини в господарсько-побутових стічних водах (г/м³);
- коефіцієнт ефективності видалення j-ої забруднюючої речовини на КОС виробника. Значення коефіцієнта K_j приймають згідно з фактичними даними для конкретних очисних споруд, а за їх відсутності - за додатком 5 до них Правил.

6. ДК j-ої забруднюючої речовини за допустимим вмістом важких металів в осадах стічних вод на рівні дозволеного для осадів, що можуть використовуватися як органічні добрива, розраховують за формулою

$$ДК_{jvm} = \frac{(C_{jvm} - C_{jvm}^{gp}) \times Q}{\sum_{i=1}^n Q_i} + C_{jvm}^{gp} \text{ (Г/М}^3\text{)},$$

де ДК_{jvm} – ДК j-ої забруднюючої речовини в стічних водах за допустимим вмістом важких металів в осадах стічних вод;

- допустима концентрація j-ого важкого металу на вході КОС - розраховується за формулою

$$C_{jvm} = \frac{(q_1 \times K_1 + q_2 \times K_2) \times C_{jvm}^{oc}}{K_j \times Q} \text{ (Г/М}^3\text{)},$$

- кількість сирого осаду, що затримується у первинних відстійниках, т/добу;
- кількість активного мулу, що затримується у вторинних відстійниках, т/добу;
- коефіцієнт перерахунку сирого осаду первинних відстійників на суху речовину,

$$K_1 = \frac{100 - W_1}{100},$$

де -вологість сирого осаду, %;

- коефіцієнт перерахунку надлишкового активного мулу вторинних відстійників на суху речовину,

$$K_2 = \frac{100 - W_2}{100},$$

де -вологість надлишкового активного мулу, %;

- допустимий вміст j-ого важкого металу в осадах, г/т сухої речовини. Приймається за даними додатка 3 до цих Правил;

- коефіцієнт ефективності видалення j-ого важкого металу на КОС. Приймається за середніми фактичними даними експлуатації КОС, а за їх відсутності - за даними, вказаними у додатку 3 до цих Правил;

- середньодобова витрата стічних вод на вході на КОС (м³/добу);

-середньодобова витрата стічних вод споживачів, які можуть містити це забруднення (м³/добу);

-концентрація j-ого важкого металу в господарсько-побутових стічних водах, г/м³.
Приймається за середньорічним вмістом у водопровідній воді цього населеного пункту.

V. Заходи впливу у разі порушення вимог щодо скиду стічних вод до систем централізованого водовідведення

1. Виробники та споживачі є відповідальними за дотримання вимог приймання та скиду стічних вод до систем централізованого водовідведення відповідно до чинного законодавства України.

2. У разі невиконання споживачами цих Правил та місцевих правил приймання щодо дотримання якості та режиму скиду стічних вод об'єкт споживача може бути відключений від системи централізованого водовідведення після письмового попередження виробником не менше ніж за п'ять діб.

Споживачі, які здійснюють виробничі процеси, визначені у додатку 1 до цих Правил, та уклали з виробником договір про приймання понаднормативно забруднених стічних вод, що передбачає будівництво локальних очисних споруд, не можуть бути відключені від системи централізованого водовідведення з підстав відсутності у них очисних споруд протягом дії договору за умови, що ці споживачі добросовісно та своєчасно виконують умови такого договору.

3. У разі стягнення з виробника грошових сум за понадлімітні обсяги скидів у водні об'єкти або інші порушення природоохоронного законодавства він може вимагати від споживачів, з вини яких це сталося, відшкодування цих сум у регресному порядку.

4. У разі необхідності перекладання аварійних або заміни зруйнованих мереж і споруд системи централізованого водовідведення внаслідок агресивного впливу стічних вод споживача кошторисну вартість цих робіт (загальні капітальні вкладення) K_{zag} (тис. грн) розподіляють між споживачами, які скидали стічні води з порушенням цих Правил або місцевих правил приймання і з вини яких сталося відповідне руйнування, згідно з формулою

$$K_1 = \frac{Q_1 \times Z_1}{\sum_{i=1}^n Q_i \times Z_i} \times K_{zag},$$

Де -відшкодування заподіяних збитків i-м споживачем на відновлення зруйнованих мереж і споруд (тис. грн);

-середньодобова витрата стічних вод, які скидає i-тий споживач (м³/добу);

-сума платежів за скид понаднормативних забруднень з агресивними властивостями, стягнута виробником за останні три роки з i-го споживача (тис. грн).

5. У разі засмічення каналізаційних мереж забрудненнями стічних вод споживачів (жирами, осадами, грубодисперсними зависями), які призводять до обмеження пропускної спроможності каналізаційної мережі виробника, споживачі відшкодовують витрати, які повинні бути документально підтверджені виробником, на проведення робіт з відновлення пропускної спроможності трубопроводів та колекторів.

6. За неможливості утилізації осадів та мулів через підвищений вміст важких металів, токсичних речовин тощо та необхідності розміщення осадів і мулів на спеціальних полігонах захоронення кошторисна вартість цих робіт (разом з екологічним податком) розподіляється між споживачами, які винні у забрудненні токсичними речовинами осадів та мулів. Розрахунок кошторисної вартості цих робіт для конкретного споживача виконується за формулою

$$B_i = \frac{M_i}{\sum_{i=1}^n M_i} \times B_{zag},$$

де -частка вартості робіт з розміщення осадів і мулів, яка має бути відшкодована i-м споживачем;

-загальна кошторисна вартість робіт з розміщення осадів і мулів (тис. грн);

-скиди забруднюючих речовин і-м споживачем, що вимагають утилізації осадів тільки шляхом захоронення на спеціальних полігонах (т);

-сумарні скиди забруднюючих речовин, що вимагають утилізації осадів тільки шляхом захоронення на спеціальних полігонах (т).

Участь споживачів у роботах з розміщення цих осадів визначається цим пунктом та місцевими правилами приймання.

VI. Порядок контролю за скидом стічних вод до систем централізованого водовідведення

1. Споживачі здійснюють контроль за кількістю та якістю стічних вод, які вони скидають до системи централізованого водовідведення або безпосередньо на каналізаційні очисні споруди виробників. Перелік забруднень, наявність яких робиться аналіз, та періодичність контролю встановлюються місцевими правилами приймання.

За наявності локальних очисних споруд споживачі здійснюють кількісний та якісний контроль стічних вод, що надходять на них, очищених стічних вод та враховують об'єми видалених із стічних вод осадів. На вивіз та утилізацію осадів повинні бути оформлені відповідні документи (акти, накладні, рахунки), які зберігаються у споживачів не менше трьох років.

Місця та періодичність відбору проб споживачами мають бути погоджені з виробником.

Результати аналізів стічних вод і замірів їх витрат фіксують у робочих журналах, які зберігаються у споживачів безстроково.

Споживачі систематично у строки, визначені місцевими правилами приймання, надають виробнику інформацію про об'єми та якісний склад стічних вод, які вони скидають до системи централізованого водовідведення або безпосередньо на каналізаційні очисні споруди виробників.

Споживачі зобов'язані мати та своєчасно оновлювати технічну документацію, яка характеризує стан систем водопостачання та водовідведення споживача, а саме відомості про системи водопостачання та водовідведення споживача, характеристики їх технічних параметрів і фактичного стану, графічний матеріал (генеральний план (топографічний план)) з нанесеними мережами водопостачання і водовідведення та місцем розташування контрольного колодязя, нормативний розрахунок водоспоживання та водовідведення споживача, технологічні креслення насосних станцій, план та схему локальних очисних споруд і наявність приладів обліку, відомості про категорії стічних вод споживача (промислові, господарсько-побутові, поверхневі тощо), характеристику якості стічних вод, що скидаються до системи централізованого водовідведення, інші документи, визначені місцевими правилами приймання, крім тих, що мають дозвільний характер.

2. Про всі випадки погіршення якості стічних вод, аварійних та залпових скидів забруднюючих речовин, проведення аварійно-відновних робіт споживачі повинні негайно інформувати виробника.

3. Споживачі, які скидають стічні води до системи централізованого водовідведення або безпосередньо на каналізаційні очисні споруди виробника, повинні забезпечити можливість проведення виробником у будь-який 4ас доби контролю за скидом стічних вод.

4. Для визначення вмісту забруднень у стічних водах споживачів використовуються дані лабораторії виробника, у разі її відсутності - інших лабораторій, що здійснюють свою діяльність у цій галузі відповідно до вимог Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність».

5. Під час проведення аналізу проб стічних вод, відібраних у споживачів, використовують засоби вимірювальної техніки, повірені уповноваженими органами відповідно до вимог статті 17 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність».

6. З метою контролю якості стічних вод споживачів виробник здійснює відбір контрольних проб. Виявлені в цих пробах перевищення ДК забруднюючих речовин у стічних водах є достатньою підставою для нарахування плати за скид понаднормативних забруднень.

Відбір контрольних проб стічних вод споживачів виконує уповноважений представник виробника, що фіксується у спеціальному журналі або акті, який підписують як представник виробника, так і представник споживача.

У разі відмови представника споживача поставити свій підпис у журналі або акті представник виробника зазначає про це в журналі або акті.

7. Відмова споживача виділити уповноваженого представника для відбору проб фіксується в акті за підписом представника виробника, виробник виставляє споживачу рахунок за понаднормативний скид забруднень з коефіцієнтом кратності $K_k = 2$ за розрахунковий місяць, у якому було вчинено це порушення.

Зволікання з допуском уповноваженого представника виробника на територію споживача (більше ніж 30 хвилин після його прибуття) або створення перешкод у відборі проб з боку представників споживача фіксується в акті за підписом представника виробника. Виробник виставляє споживачу рахунок за понаднормативний скид забруднень з коефіцієнтом кратності $K_k = 5$ за розрахунковий місяць, у якому було вчинено це порушення.

8. У разі виявлення перевищення ДК забруднюючих речовин, встановлених цими Правилами та місцевими правилами приймання, виробник у строк не більше п'яти робочих днів з дати відбору контрольної проби направляє споживачу лист-повідомлення про виявлене перевищення ДК забруднюючих речовин у стічних водах споживача та результати хімічного аналізу.

У строк, що не перевищує шести місяців після визначення перевищення допустимих концентрацій, виробник направляє споживачу рахунок за скид стічних вод з перевищенням ДК забруднюючих речовин та копії підтвердних документів.

9. У разі незгоди споживача з результатами даних лабораторії виробника щодо якості стічних вод згідно з аналізом контрольної проби, за результатами якого зроблено висновок про наявність у стічних водах споживача перевищень ДК забруднюючих речовин, споживач має право звернутися до незалежної лабораторії, що здійснює свою діяльність у цій галузі відповідно до вимог Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність», для проведення аналізу арбітражних проб, які відбираються одночасно з контрольною пробкою і зберігаються належним чином виробником та споживачем.

10. У місцевих правилах приймання конкретизуються питання щодо:

1) відбору проб стічних вод на аналіз;

2) оформлення процедури відбору проб, у тому числі форми супровідного документа, що складатиметься за результатом відбору проб, з фіксуванням інформації щодо відібраної проби (дата, час, місце відбору; вид, об'єм проби; тип матеріалу тари, його об'єм; процедура попередньої обробки проби; відомості про особу, яка відбирала пробу, тощо) з урахування вимог та положень ДСТУ ISO 5667-2-2003 «Якість води. Відбір проб. Частина 2. Настанови щодо методів відбирання проб», ДСТУ ISO 5667-3-2001 «Якість води. Відбір проб. Частина 3. Настанови щодо зберігання та поводження з пробами», ДСТУ ISO 5667-10-2005 «Якість води. Відбирання проб. Частина 10. Настанови щодо відбирання проб стічних вод», КНД 211.1.0.009- 94 «Гідросфера. Відбір проб для визначення складу та властивостей стічних і технологічних вод», Правил користування.

ПЕРЕЛІК

виробничих процесів, під час здійснення яких споживач повинен мати локальні очисні споруди для попереднього очищення стічних вод перед їх скиданням до системи централізованого водовідведення та очищення стічних вод

1. Нафтопереробка, хімічний та органічний синтез, фармацевтичне виробництво.
2. Целюлозно-паперове і картонне виробництво.
3. Спиртове, дріжджове, кондитерське, крохмалепатокове, маслоробне виробництво, виробництво пива безалкогольного (включаючи солодове), переробка молока, риби, м'яса (включаючи скотобійні), фруктів і овочів.
4. Вирощування худоби та птиці, шкіряна промисловість.
5. Гальванічне виробництво.
6. Машинобудування і металообробка.
7. Металургія чорна та кольорова.
8. Виробництво будівельних матеріалів і конструкцій, скла та скловиробів, керамічних виробів.
9. Виробництво лакофарбових матеріалів, синтетичних поверхневоактивних речовин.
10. Обробка поверхонь, предметів чи продукції з використанням органічних розчинників.
11. Виробничі процеси, під час яких використовуються або утворюються такі речовини: неемульговані жири, харчові відходи, нафтопродукти, кислоти і луги, а також їх розчини, іони важких металів, сполуки миш'яку і ртуті, вільний сірководень та вільні сульфід-іони, меркаптани, а також відновлені сірчані сполуки (сульфіти, тіосульфати, елементарна сірка), сірковуглець, ціановодень, ароматичні вуглеводні, органічні розчинники, летючі органічні сполуки (толуол, бензол, ацетон, метанол, бутанол, пропанол, їх ізомери і алкіл похідні), хлорорганічні сполуки, 2, 4, 6-трихлорфенол, дихлорметан, дихлоретан, пентахлорфенол, поліхлорбіфеніли (сума ПХБ) і поліхлортерфеніли (сума ГТХТ), тетрахлоретилен, трихлоретилен, триетиламін, хлороформ (трихлорметан), тетрахлорметан, чотирихлористий вуглець, бензопірен, етилбензол (фенілетан), діоксини, синтетичні поверхнево активні речовини, що не піддаються біологічному окисненню, біологічно неокиснювані барвники натурального, штучного і синтетичного походження, біологічно резистентні пестициди, осідаючі мінеральні включення гідравлічною крупністю більше 2 мм/с, спливаючі речовини (включення) гравітаційною крупністю більше 20 мм/с, волокнисті включення, в тому числі пряжа, ворс, волосся, шерсть, пероактивний хлор більше 5 мг/дм³, за винятком випадків введення на об'єкті водовідведення санітарного карантину, радіонукліди.